

Behandeling

Prednison/dexamethason gebruik bij kankerbehandeling

Bij de behandeling van kanker kan de arts prednison/dexamethason voorschrijven. Dit is een medicijn dat behoort tot de groep corticosteroïden (bijnierschors hormonen). Deze hormonen, die het lichaam ook zelf aanmaakt, remmen ontstekingen en overgevoeligheidsreacties.

Prednison/dexamethason heeft een positief effect op het doden van kankercellen. Beide middelen hebben ook bijwerkingen, vooral bij hogere doseringen. 1 van die bijwerkingen is een verhoogde kans op diabetes mellitus. Als u al bekend bent met diabetes, kunnen bloedsuikers ontregeld raken. Hieronder leest u welke adviezen voor u kunnen gelden.

Behandeling met prednison/dexamethason

Wat is prednison/dexamethason?

Prednison/dexamethason wordt bij verschillende soorten kanker gegeven als onderdeel van de behandeling. Deze medicijnen hebben een positief effect op het doden van kwaadaardige cellen.

De duur en dosering van prednison/dexamethason is per kankerbehandeling verschillend.

Prednison/dexamethason en diabetes

Van de patiënten die prednison/dexamethason gebruikt, ontwikkelt tussen de 6% en 25% diabetes. Meestal is dit binnen 6 weken na de start van de behandeling. De diabetes was bij deze patiënten al verborgen aanwezig.

Gevolgen voor diabetes

Het gebruik van prednison/dexamethason maakt dat iemand minder gevoelig is voor insuline. Bij bestaande diabetes mellitus kan de insulinebehoefte met 50% toenemen. Patiënten die 1 keer per dag in de ochtend een dosis prednison/dexamethason innemen, hebben vaak in de namiddag hoge bloedsuikerspiegels, soms wel hoger dan 20 mmol/l. De waardes vóór het ontbijt ('nuchtere bloedsuikers') zijn meestal normaal.

Als u medicijnen voor diabetes mellitus krijgt, dan moeten we de medicijnen en doseringen hiervan vaak aanpassen.

Daarnaast heeft u kans op te lage bloedsuikerspiegels in de nacht en vroege ochtend.

Adviezen bij prednison/dexamethason in tabletvorm

Als u geen diabetes mellitus heeft

Vanaf het starten met de prednison/dexamethason laat u 2 keer per week (tussen 14.00-17.00 uur) uw bloedsuikerspiegel bepalen bij de huisarts. Neem hiervoor contact op met uw huisarts.

- Is de waarde 1 keer verhoogd (hoger dan 11 mmol/l)? Dan moet u een dagcurve laten prikken. Dat betekent dat u voor het ontbijt, voor de lunch en 1.5 uur na de lunch uw bloedglucosewaarde laat prikken bij de huisarts.
- U bespreekt de dagcurve met uw huisarts.
- Bespreek de waarden tijdens het polikliniekbezoek met uw behandelend medisch of verpleegkundig specialist.

Als u diabetes mellitus type 2 heeft en hiervoor pillen slikt

Vanaf het starten met de prednison/dexamethason laat u dagelijks (tussen 14.00-17.00 uur) uw bloedsuikerspiegel bepalen bij de huisarts. Uw bloedsuikerspiegel mag niet boven 11 mmol/l uitkomen.

- Als de bloedsuikerspiegel tijdens deze week elke dag lager is dan 11 mmol/l is, dan kunt u stoppen met het laten controleren van de bloedsuiker.
- Als de bloedsuikerspiegel 2 keer hoger is dan 11 mmol/l dan neemt u contact op met de verpleegkundig specialist oncologie. Deze brengt u dan in contact met de diabetesverpleegkundige voor verdere hulp en begeleiding.

Als u diabetes mellitus type 2 heeft en insuline gebruikt

De 1e week dat u gestart bent met prednison/dexamethason meet u dagelijks uw bloedsuiker voor het ontbijt, voor de lunch, 1.5 uur na de lunch, en voor het avondeten (dagcurve).

- Als uw bloedsuikerspiegel niet boven 11 mmol/l komt, dan kunt u op normale wijze uw bloedsuikerspiegel controleren, dus zoals voor de start met prednison/ dexamethason.
- Is uw bloedsuikerspiegel hoger dan 11 mmol/l? Neem dan contact op met degene die u begeleidt voor de diabetes, bijvoorbeeld diabetesverpleegkundige of praktijkondersteuner bij de huisarts.

Als u diabetes mellitus type 1 heeft dan gebruikt u insuline

Neem voordat u gaat starten met prednison/dexamethason contact op met uw diabetesverpleegkundige.

- Prik dagelijks een dagcurve. Een (libre) sensor heeft hierbij de voorkeur. Pas zo nodig de dosering kort werkende insuline voor de maaltijden aan volgens het schema dat u met uw diabetesverpleegkundige heeft besproken.
- Als u de prednison/dexamethason gaat afbouwen of als deze stopt, bouw dan ook de insuline stapsgewijs met 10-20% af. Dit doet u natuurlijk aan de hand van de dagcurve en in overleg met de diabetesverpleegkundige.

Betrokken afdelingen

Oncologisch Centrum (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/oncologisch-centrum>)

Code ONC-274